

Natur-ture

-i dit lokalområde

Vestersøen i Aabenraaskovene

Det er lige nu at bøgeskoven er allersmukkeste. Den har den der ubeskrivelige smukke lysegrønne farve, og den har det kun i nogle få uger. Herefter bliver bladene mørkere og skoven ændre karakter. Der er mange fine steder man kan opleve dette, men et af de aller smukkeste steder, er en godt gemt og ubeskrivelig smuk lille plet midt i Aabenraa Skovene: -området omkring Vestersøen. Søen ligger omkranset af lysegrønne løvtræer, kildevæld, vandløb, åer, og tæt på er der enge med græssende køer. Det er et helt usædvanligt sted, der betager de fleste der har været der.

Det første indtryk man får når man kommer ned til søen, er: -ren idyll!. Om dette indtryk skyldes at søen ligger så godt gemt dybt inde i skoven, eller om det er fordi der er svaner der sejler stille rundt på søen og at den omgivende skov spejler sig i søvandet, ja, det er svært at sige, men stemningsfyldt er der. Medvirkende til stemningen er helt sikkert den hyggelige grill-plads, der ligger helt ned til søbredden, under grenene fra høje bøgetræer. Der er borde, bænke og en stor skov-grill på denne lille plet, hvor man kan sidde og betragte svanerne der i øjeblikket ligger på rede på modsatte bred, eller man kan se på nogle af de mange andre fugle der hyppigt ses i området, bla. blishøns, fiskehejre og ænder, eller man kan selvfølgelig blot sidde og nyde sin medbragte mad.

Vestersøen ligger i en lille tunneldal, hvilket man tydeligt fornemmer når man kommer oppefra og får sit første vue ud over søen. Søens omgivelser er udlagt til urørt skov, med gamle træer og dødt ved i skovbunden, til stor glæde for svampe, insekter, planter og fugle. Der er stier og skovveje hele søen rundt. Til tider går stien ganske tæt på vandkanten, andre gange går man højere oppe i landskabet på skovveje og til tider mister man helt udsynet ned til søen. Ud over udsigten over søen, landskabet og dyrelivet i området, kan man nyde synet af masser af blomstrende forårsplanter. Man kan i øjeblikket bl.a. se tandrod, violer, storkenæb, anemoner, vorterod, stor fladstjerne, eng-nellikerod, guldnælde og orkideer. Bl.a. orkideen tyndakset gøgeurt findes i området nord for søen.

Pøsekilden maj 2005

Området umiddelbart omkring Vestersøen er en undersøgelse værd. Flere steder springer der friske kildevæld op af jorden. Bl.a. Pøsekilden, Ulvekilden og Vestersø Kilde. Sidstnævnte leverer vand til Vestersøen, som blev kunstigt anlagt i 1975 ved opstemning. Husk gummistøvler hvis i ønsker at komme tæt på kilderne. Områderne omkring er sumpede og våde, men det er alligevel forsøget værd at bevæge sig derud, idet man belønnes af det interessant syn af frisk klart kildevand der vælter op af jorden. Vandet er jernholdigt hvorfor jorden omkring udspringet mange steder er gul-orange. Tæt ved søen kan man opleve slotsmølleåen, der smukt slynger sig gennem Rise enge. Åen modtager bl.a. vand fra Vestersøen og Pøsekilden. Åen er blevet naturgenoprettet, dvs genslynget, i 1997, og det har bl.a. betydet at der igen er kommet mange ørreder i åen. Så er der de mange enge. Frodige, grønne, græsfulde pletter midt i skoven. Disse lysåbne pletter medvirker til at give området sin specielle karakter. Engene afgræsses af køer og førhen var de bl.a. kendt som et yndet fourageringsområde for storke. Tæt ved Vestersøen finder man Ulvekule. Navnet Ulvekule antyder at der har været drevet jagt på ulve i området førhen. Det skete bl.a. ved at fange dem i dybe faldgrave og det er utvivlsomt en sådan, der har givet stedet sit navn.

Faktaboks 1:

Sjældenheder nær Vestersøen – Tyndakset gøgeurt:

Tyndakset gøgeurt i fuld flor

I området omkring Vestersøen kan man finde orkideen Tyndakset Gøgeurt. Den er sjælden i Nord- og Vestjylland og findes kun hist og her i resten af landet. Det er en meget smuk orkidé, med purpurrøde blomster på et langt slankt blomsteraks. Bladene er mørkegrønne på oversiden, ofte med mørke pletter og minder en del om de blade vores stueorkideer har. Den bliver mellem 15-40 cm høj og blomstrer lige nu og frem til juni. Orkideerne stiller ofte store krav til deres miljø, hvorfor forandringer i miljøet kan få dem til at forsvinde. De har et livsnødvendigt samliv og afhængighedsforhold til en speciel svamp, der forsyner orkideens frø med næring, som kan få frøet til at spire og vokse. Denne proces er yderst langsommelig fordi det kan tage flere år før frøet har samlet næring nok til at danne rødder og sætte blomsterbærende skud over jorden. Tyndakset gøgeurt er fredet, hvilket betyder at man ikke må plukke den, grave den op eller beskadige den.

Faktaboks 2:

Sjældenheder nær Vestersøen – Bjergsalamander:

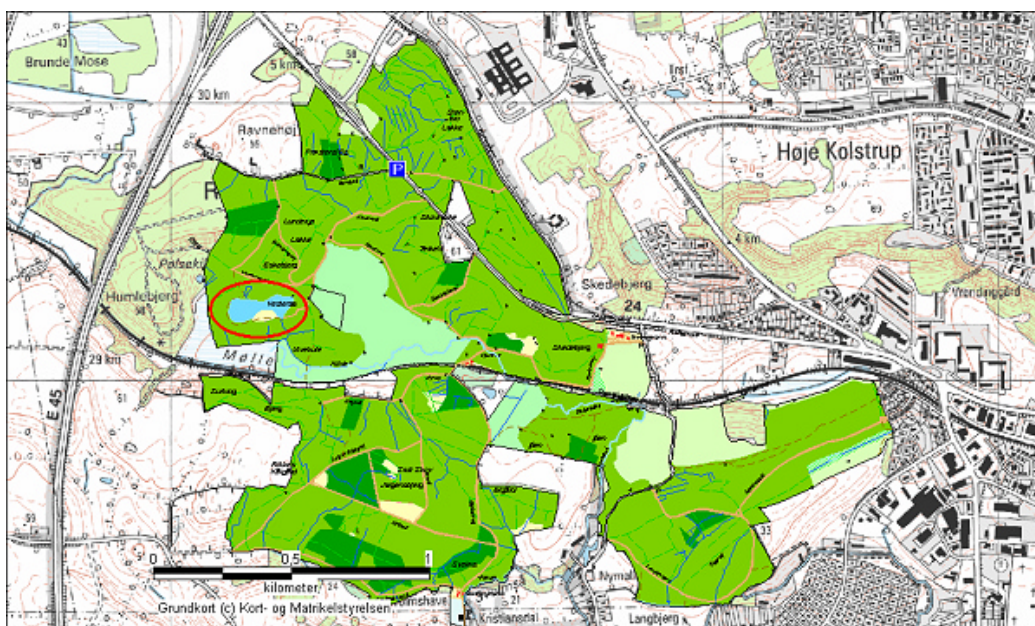
Den ensfarvede bug på en bjergsalamander

I flere af de små vandhuller i området omkring Vestersøen findes den sjældne bjergsalamander. Bjergsalamanderen lever i Danmark kun i den sydøstlige del af Sønderjylland. Den kan kendes fra de andre salamandere på dens ensfarvede gulorange eller rødlige bug, som står i kontrast til dens mørke overside. Hannen får i yngletiden en "dragekam" hen over ryggen. Bjergsalamandere er 9-12 cm lange. De vil helst leve i små skyggefulde vandhuller, der ikke bliver for varme. Der må helst ikke være over 20 grader og derfor opholder de sig også ofte nær bunden af vandhullet hvor der er køligere. De voksne dyr lever dog det meste af året på land og opholder sig kun i vandhullerne i yngletiden, som kan strække sig fra marts helt frem til juli. Bjergsalamanderen er fredet og rødlistet her i Danmark, hvilket bl.a. betyder at den ikke må samles ind eller slås ihjel.

Faktaboks 3:

Hvordan finder man Vestersøen? Vestersøen ligger i Rise Skovs vestlige hjørne. Rise Skov ligger ud mod landevejen mellem Aabenraa og Rødekro. Man kan parkere ved vejen Ravnholt (en sidevej til Løgumklostervej), hvor der er p-pladser. Gå herfra videre ned ad Ravnholt og drej til venstre ad Eskebjergvej. Drej derefter til højre ad Vestersøvej, der fører ned mod søen. Det er også muligt at parkere ved Skedbjerghus ved Hjortholtvej, som også er en sidevej til Løgumklostervej. Her vil opsat kortmateriale vise den videre vej ned mod Vestersøen.

Yderligere information om Vestersøen kan findes i folderen "Skovene omkring Aabenraa" udgivet af Skov- og Naturstyrelsen. Den findes bl.a. på biblioteker, turistbureauer og kan rekvireres i brochureholdere rundt om i skovene omkring Aabenraa. Der findes endvidere yderligere oplysninger om stedet på www.sns.dk/graasten.

Vestersøen i den røde cirkel.